QVÆSTIO MEDICA

CARDINALITIIS DISPVTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS XIX. MAII

M. NICOLAO PIETRE Doctore Medico, Moderatore.

An diebus Æſtatis feruentiſsimis vinum glacie diluere innoxium? 870

OPTIMA eſt quadripertita anni diſtributio: illius pars altera habetur Æſtas, quæ feruore aëris & ſiccitate diſtinguitur: feruor ferè non conſtans eſt: quandoque vehementior ineunte æſtate, quandoque prouectâ mollior: ſæpiùs feruentiſſimum Æſtatis tempus, eſt Hora Caniculæ: eo exorto ſidere accenſus aër, immoderato exardeſcit calore: nec ille eſſet ferendus ardor, ni hoc temporis interuallo, Eteſiarum Aquilonum gratiore aurâ quodammodo leniretur: etiamnum tamen vehemens is eſt, vt interdùm omnia, quodam quaſi vredinis carbone exurantur: incendij huiuſce vim homo præcipuè perſentit: tùm illi conflagrant viſcera, exæſtuant ſpiritus, humores, præ cæteris bilis feruida facilè inflammatur, vndè tunc febres ardentiſſimæ vagantur periculoſiſſimè, bilioſâ ſanie à venis, quæ attrahendi vi pollent ſingulari, feruido aëris calore exſiccatis, vndique attractâ.

ÆSTVOSO cœlo hominis vis penè omnis concidit, halitu expirat vitalis & primigenius humor, caloris ætherei fomes: ſuccus alibilis diſperditur, vixque alius ſufficitur, affectâ & penè proſtratâ orexi, attamen tempeſtati conſentaneâ: tùm carnes, quæ alimenti optimi plurimum ſuppeditare poſſent, pleriſque faſtidiuntur, nauſeamque mouent: panis non adeò gratus eſt cibus: ſuauiora tùm habentur edulia, fugaces fructus omnes, cucumeres, melopepones, fungi, ancipiti euentu cibus, edules aſparagi, heluellæ, & alia id genus terrâ nata, quæ ſucci bonitate non adeò præſtant, vndè ſuccreſcit impuritas multa, ſemen futura Autumnalium morborum: vt cibus deterior, ſed ſuauior, non ſemper ſit probandus.

VINVM, vuæ viteæ ſuccus, potu homini adeò gratum eſt, vt illius ſuauitate illectus, vnus animantium nullâ impulſus ſiti bibat: vini verò potum ſalutarem eſſe quis dubitat negatve? cùm id doceat vſus haud ſtolidus magiſter, confirmet ipſa ratio, vſus norma & regula: ſitim extinguit, nutrit, cordis labores ſubleuat, ſtomachi tædia diſcutit: vini frigidâ temperati præcipua laus eſt: temperamentum varium, optimum illud quod igneam vini vim prorſus reprimit. Porrò frigida gelu concreta, glacies eſt: eximium illius habetur frigus, proptereà vna è multis, vini generoſiſſimi feruorem ſummum potiſſimè temperat, atque vtriuſque mutuâ perfuſione, huius & illius exuperantiâ ad moderationem quandam redactâ, comparatur potus, Sirio ardore, ſuauiſſimus, & minimè nociuus æquè ſuauis & innoxia lenioris vini glacie diluti potio, eâ temperie, vt vtrumque ſuperetur neutrum ſuperet: glacies verò ea adhibenda quæ puriſſima eſt, & ex aquâ ſit fluuiali potabili, omnium ſaluberrimâ.

EPOTA glacies vino temperata, refrigerandi vi quâ pollet, vini tenuitate ceu vehiculo deductâ, & longè latéque diffusâ, corpus vniuerſum æſtiuo caumate quaſi inflammatum, voluptate frigoris perfundit: vndè æſtuans ſtomachus, ſenſus appetitus ſedes, recreatur vnáque placatur ſitis: ventriculus, & cætera, quæ apparant cibos, viſcera accenſa temperantur: Spiritus, humores ebullientes deferueſcunt: inſitus cuique parti calor, & innatus humor, temperato hoc frigore conſeruatur, & vtriuſque inhibetur diſſipatio: vndè multò vegetior ille fit, & huius ſubſtantia longè firmior, hinc ciborum maior appetentia, ventriculi validior concoctio, temperatior ſanguis, ſolidius virium robur. Vt immeritò damnetur menſis glacies, cùm non minimùm iuuet, ope etiam medicâ, neutiquàm verò nocere poſſit.

ECQVÆ pernicies à glacie vino temperatè immixtâ & æſtu feruidiſſimo epotâ, cúm ſyncera deglutita, ſæuiente etiam frigore, nil prorſus lædat? Hyeme cùm omnia ſunt conſtricta gelu, plerique gelidam penè conglaciatam liberaliùs bibunt, & incauti nec opinantes glaciei fruſta deuorant, nullo ventriculi damno, nullo caloris natiui diſpendio: licet tùm temporis calor non validior ſit, nec illius ſubſtantia vberior: Hyeme gelaſcit panis, eſtur tamen innoxiè: gelantur & cætera edulia, & nihilo deterior eorum ſuccus: braſſica commendatur glaciata, & eâ, non excuſsâ glacie ſaporantur iuſcula: dùm trudunt flumina glaciem, ex his hauſtâ aquâ carnes ſæpius incoquuntur, nullo nocumento: non pauci bibunt illæsâ valetudine ciſterninam aquam, quæ Hyeme de niue & glacie ſolutâ colligitur: quinetiam, Medicis authoribus, glaciatæ aquæ potu, cordis palpitatio ſedatur: deglutitâ ſenſim glacie, ſanatur faucium inflammatio: comparatur ventriculo robur, eſu fructuum, qui iam temperie frigidi, niue glacieue conſperſi fuerint: malefica vis hirudinis, quæ in præcordia ſubiit, deuoratâ glacie eluditur. Et ſi gelu vitio, corrupta prorſus & deprauata eſſet aqua, vino tamen alioue liquore medicata, illius potus cùm ſanis indole feruidiore, tùm ægris calore malè affectis, foret ſalutaris: ecquid aliud acetum quam vinum deprauatum? eo meraco hauſto quid nocentius? attamen medici conſilio dilutum aquâ, potus fit febricitantibus ſaluberrimus. Ità res eſt: Medicus rerum vitia emendat arte ſuâ: & naturæ hominum ſalutis perſtudioſæ, æmulus, vnam hanc curam habet præcipuam, vt quæ extant omnia, etiam quæ veneni ſpeciem præſe ferunt, ſe dent, & cedant in humanæ ſalutis vſum.

Ergo diebus Æſtatis feruentiſsimis vinum glacie diluere innoxium.

Proponebat Lutetiæ CLAVDIVS PERRAVLT Pariſinus. A. R. S. H. M. DC. XXXIX.